

symboli necessaria ē pp̄t explicationē articuloꝝ fidei sicut d̄m̄ ē. sed in veteri testam̄to articuli fidei maḡ ac maḡ explicab̄t sc̄dm̄ tēpor̄ successione. pp̄t b̄ q̄ v̄itas fidei maḡis maifestabat sc̄dm̄ maiore p̄p̄nquitatē ad x̄pm̄ ut supra d̄m̄ ē: cessatē ḡ tali cā in noua lege nō obet fieri maior ac maior explicatio articuloꝝ fidei ḡ nō videt ad auctoritatē sūmi p̄ntificis ptinet noua editio symboli. ¶ Illud q̄d ē b̄ anathemate interdictū ab vniuersali eccl̄ia nō s̄bet potestati hoīs alicui⁹. s̄ noua symboli editio inf̄dicata ē b̄ anathemate auctoritate v̄lis eccl̄ie. Dicit enī in gestis p̄me ephesine synodi. q̄ plecto symbolo Nicene synodi. d̄creuit sc̄a synod⁹ aliā fidē nulli licere p̄ferre ul⁹ scribere ul⁹ p̄ponere p̄t diffinitū a sc̄is p̄rib⁹ q̄ in Nicena ḡregati sunt cū sp̄u sc̄o. ⁊ subdit anathematis pena. ⁊ idē etiā reiterat ī gestis Chalcedonēsis synodi. ḡ videt q̄ n̄ ptineat ad auctoritatē sūmi pontificis noua editio symboli. ¶ Athanasius nō fuit sūm⁹ p̄ntifex s̄ alexandrin⁹ patriarcha. ⁊ tñ symbolū cōstituit q̄d ī eccl̄ia cātā. ḡ nō magis videtur ptinere editio symboli ad sūmū p̄ntificē q̄ ad alios. ¶ S̄z ē q̄ editio symboli facta ē ī synodo gn̄ali. s̄z huiusmōi synod⁹ auctoritate solī sūmi p̄ntificis p̄t ḡregari ut habet in decret. dif. 17. ḡ editio symboli ad auctoritatē sūmi p̄ntificis ptinet. ¶ B̄ didēdū q̄ sic s̄ d̄m̄ ē noua editio symboli necessaria ē ad vitādū insurgentes errores. Ad illi⁹ ḡ auctoritatē ptinet editio symboli ad cui⁹ auctoritatē ptinet inialitē d̄terminare ea q̄ sunt fidei ut ab oībus icōcussa fiō teneant. hoc aut ptinet ad auctoritatē sūmi p̄ntificis ad quez maiores ⁊ difficiliōres eccl̄ie questiones īferunt ut dicitur in decretis dif. 42. Unde ⁊ d̄ns Luce. 22. Petro dixit que sūmū pontificē cōstituit. Ego p̄ te rogaui Petre ut nō deficiat fides tua. ⁊ tu aliqui cōuersus cōfirma fr̄es tuos. Et hui⁹ rō ē. q̄ vna fides debet eē totius eccl̄ie. sc̄dz illud i. ad Cor. 1. Id ip̄m dicatis oēs. ⁊ n̄ sint ī vobis sc̄ismata. Nō fuari nō posset nisi q̄d fidei de fide exorta d̄terminaret p̄ eū qui toti eccl̄ie p̄st ut sic ei⁹ sn̄ia a tota eccl̄ia firmic teneatur. Et iō ad solā auctoritatē sūmi p̄ntificis ptinet noua editio symboli. sicut ⁊ oīa alia q̄ ptinet ad totā eccl̄iā. ut congregare symbolū generalē. ⁊ alia h̄mōi. Ad p̄mū

q̄ dicēdū q̄ in doctrina x̄pi ⁊ ap̄loꝝ. v̄itas fidei ē sufficiēt explicata. s̄z q̄ p̄uersi hoīes apostolicam doctrinā ⁊ ceteras doctrinas et scripturas p̄uertunt ad sui ip̄oꝝ p̄ditionē sicut dicitur. 2. p̄t. v̄lī iō necessaria fuit tēporibus p̄cedētib⁹ explicatio fidei s̄ ī surgentes errores. Ad secūdū dicēdū q̄ p̄hibitio ⁊ sn̄ia synodi se extēdit ad puatas p̄sonas quaz nō ē d̄terminare de fide. Nō. n. p̄ huiusmōi sn̄iam synodi generalis ablata est potestas sequētī synodo nouā editionē symboli facere. nō q̄dem aliam fidem cōtineat. s̄ eandem magis expositā. Sic enī q̄libz synodus obfuanit. ut sequens synodus aliq̄d exponeret supra id q̄d p̄cedēs synod⁹ exposuerat pp̄t necessitatem alicui⁹ heresis in surgentis. Unde ptinet ad sūmū p̄ntificem cui⁹ auctoritate synodus ḡregat. ⁊ ei⁹ sentētia cōfirmat. Ad t̄tū dicēdū q̄ Athanasius nō cōposuit manifestationē fidei p̄ modo dū symboli. s̄z magis p̄ modū cuiusdā doctrine ut ex ip̄o modo loquendi apparet: sed q̄ integrā fidei v̄itatē ei⁹ doctrina breuiter cōtinebat. auctoritate sūmi p̄ntificis ē recep̄ta ut quasi regula fidei habeatur.

¶ Deinde de fide

radum ē de actu fidei. Et p̄ de actu interiori. 2. de actu exteriori. ¶ Circa primum querunt decem. p̄ quid sit credere. q̄d ē act⁹ interior fidei. 2. q̄t moīs dicat. 3. vtz credere aliqd supra rōnē nālē sit necessariū ad salutē. 4. vtz credere ea ad q̄ rō naturalis puenire p̄t sit necessariū 5. vtz sit necessariū ad salutē credere aliqua explicite. 6. vtz ad credēdū explicite oēs equalit teneat. 7. vtz h̄re fidem explicitā d̄ x̄po sp̄ sit necessariū ad salutem 8. vtz credere trinitatē explicite sit de necessitate salutis 9. vtrum actus fidei sit meritorius. 10. vtz rō hūana diminuat meritum fidei.

¶ Ad primū sic procedit

videt q̄ credere nō sit cū assensioe cogitare. Cogitatio ei⁹ ip̄ortat quādā inquisitionē. d̄r enī cogitare q̄i simul cogitare. sed Damasc. dic i. 4. li. q̄ fides ē nō īq̄sit⁹ cōsensu. ḡ cogitare nō ptinet ad actū fidei. ¶ Fides ī rōne p̄ntif. ut infra dicit. sed cogitare ē act⁹ cogitatiue potētie. que pertinet

ad partē sēfitiuā .ut in p̄ dictū ē . ḡ cogitatio
ad fidem nō ptinet . ¶ **C**redere ē actus
intellectus : q̄ eius obiectū ē verū . s̄ assen
tire nō videt̄ eē act⁹ intellect⁹ sed volūtatis
sicut etiā cōsentir̄ . ut s̄ dcm̄ est . ḡ credere n̄
ē l̄ cum assensioe cogitare . ¶ **I**n t̄riū est q̄
Aug⁹ sic diffinit credere in li° de p̄destinati
one scōz . ¶ **R**⁹ dicēdū q̄ cogitare triplicif
sumi pōt . Vno mō dicit̄ p̄ qualicūq̄ actuali
cōsideratione intellect⁹ sicut Aug⁹ dicit̄ i 14°
de trini . Hanc nūc dico intelligētā quam
intelligim⁹ cogitātes . Alio mō dicit̄ cogita
re magis pp̄tē cōsideratio intellect⁹ que est
cū quadā inq̄sitiōe anteq̄ pueniat ad p̄fec
tionē intellect⁹ per certitudinē visionis ⁊ se
cūdum hoc Aug⁹ dicit̄ i 15° de trini . q̄ dei fili
us non cogitatio dī . sed v̄bū dei dicit̄ . cog
gitatio quippe n̄ra pueniens ad id qd̄ scim⁹
atq̄ inde formata verbū n̄m̄ v̄z ē . ⁊ ideo
verbū dei sine cogitatione debet intelligi . n̄
aliqd̄ h̄is formabile qd̄ possit eē informe .
⁊ scdm̄ hoc cogitatio p̄p̄e dī mot⁹ animi d̄
liberantis nondū p̄fecti p̄ plenā visionē ve
ritatis . sed q̄a tal̄ mot⁹ pōt eē v̄l̄ aī deliberā
tis circa intentiones vniuersales . qd̄ p̄tinēz
ad intellectiūā p̄tēz . uel circa intēctiones p̄ti
culares qd̄ p̄tinēt ad p̄tē sēfitiuā . ideo cog
itare . 2° modo sumitur pro actu intellect⁹
deliberantis . 3° modo pro actu virtutis cog
itatiue . Si ḡ cogitare sumat̄ cōmunit̄ se
cūdū pp̄m̄ modū . sic ḡ qd̄ dī cū assensioe
cogitare nō dicit̄ totā rōnē ei⁹ qd̄ est credere
Nā p̄ h̄ic modū etiam qui cōsiderat ea que
scit ul̄ intelligit cū assensioe cogitat . Si v̄o
sumat̄ cogitare 2° mō sic in hoc intelligitur
tota ratio hui⁹ act⁹ q̄ est credere . Actiū . n̄
ad intellectū p̄tinētū qd̄ h̄nt firmā assensi
onē absq̄ tali cogitatione . sicut cum aliq̄
cōsiderat ea q̄ scit ul̄ intelligit : talis . n̄ . con
sideratio iam est formata . Quidā v̄o actus
intellect⁹ habēt qdā cogitationē informēz
absq̄ firma assensioe . siue in neutrā p̄tem
declinēt . sicut accidit dubitanti . siue in vnā
partē magis declinēt . s̄ tenētur aliq̄ leui sig
no sicut accidit suspicanti . siue vni p̄ti ad
hereat . t̄n̄ cū formidine alterius qd̄ accidit
opināti . s̄ act⁹ iste q̄ ē credere habet firmā
adhesioēz ad vnā p̄tē in q̄ conuenit credens
cū sciētē ⁊ intelligētē . ⁊ t̄n̄ ei⁹ cognitio n̄ est
p̄fecta p̄ maximā visionem . in q̄ cōuenit cū
dubitātē suspicātē ⁊ opinātē . et sic pp̄rium

ē credētis ut cū assensu cogitet . p̄pter hoc
distinguit̄ iste act⁹ q̄ ē credē ab oībus actib⁹
intellect⁹ q̄ sunt circa v̄z uel falsū . ¶ **A**d p̄
mū ḡ dicēdū qd̄ fides nō habet inq̄sitionem
rōnis natural̄ demōstrantis id qd̄ creditur
h̄z t̄n̄ inq̄sitionē quandā eoz p̄ que induciē
homo ad credēdū puta q̄a sunt dicta a deo
⁊ miraculis cōfirmata . ¶ **A**d secūdū dicēdū
q̄ cogitare nō sumit̄ h̄ . put̄ ē act⁹ cogitatie
virtutis . s̄ p̄ ut ptinet ad intellectū ut dcm̄
est . ¶ **A**d tertiū dicēdū qd̄ intellect⁹ credēt
determinat̄ ad v̄nū . non p̄ rōnē s̄ p̄ volūta
tem . ⁊ ideo assensus hic accipitur pro actu
intellectus secundum q̄ a . voluntate deter
minat̄ ad v̄nū

Ad secundū sic pro

cedit̄ . ¶ **V**idēt̄ q̄ inconueniēt̄ distinguatur
actus fidei p̄ ḡ qd̄ ē credere deo : credere d̄z
⁊ credere in deū . ¶ **U**ni . n̄ . habit⁹ unus est ac
tus : sed fides est un⁹ habitus cum sit una v̄
tus . ḡ inconueniēt̄ ponit̄ plures actus fi
dei . ¶ **I**d qd̄ ē cōe oī actui fidei n̄ d̄z pōt̄ ut
particularis act⁹ fidei : s̄ credere d̄o inueniē
cōiter i quolibet actu fidei : quia fides inicit̄
p̄me veritati . ḡ vidēt̄ q̄ inconueniēt̄er distin
guat̄ a q̄busdā alijs actib⁹ fidei . ¶ **I**d qd̄
ouenit̄ ē nō fidelib⁹ non pōt̄ poni actus fi
dei : sed credere d̄m̄ eē ouenit̄ et infidelibus
ergo non debet poni inter actus fidei . ¶ **P**
moueri in finē pertinet ad volūtātē : cuius
obiectum est bonū ⁊ finis : sed credere non
est actus volūtatis : sed intellectus . ḡ non
debet poni d̄ria vna eius qd̄ est credēt̄ i d̄m̄
qd̄ ip̄ortat motū i finē . ¶ **S**z ē q̄ Augu
bāc distinctionē pōit̄ i li° d̄ uerbis d̄ni . ⁊ sup
Joānez . ¶ **R**⁹ dicēdū qd̄ act⁹ cuiuslibet po
tenti e uel habit⁹ accipit̄ sm̄ ordinē porētē
uel habitus ad suū obiectū . Obiectū aut̄ fi
dei pōt̄ tripliciter considerari . cū . n̄ . credere
ad intellectū p̄tineat . put̄ uest volūtate mot⁹
ad assētiēdū ut dcm̄ ē . pōt̄ obm̄ fidei accipi
ul̄ ex p̄te ipsi⁹ intellect⁹ : ul̄ ex parte volūtati
intellectū mouētis . Si qd̄ ex p̄te intellect⁹
sic i s̄bo fidei duo p̄t̄ cōsiderari sicut s̄ dicit̄
ē : quoz unū ē materiale obiectū fidei . ⁊ sic
ponit̄ act⁹ fidei credere d̄m̄ : q̄ sic supra d̄z
ē . nihil p̄ponit̄ nobis ad credēdū : nisi sm̄ q̄
ad deūz pertinet . Aliud aut̄ est formalis rō
obi quod ē sicut mediū p̄pter quod tali cre
dibili assentit̄ . ⁊ sic ponit̄ actus fidei credēt̄

deū : ga sicut s̄ dictū est . formale obiectum fidei ē vitas p̄ma cui inheret hō . ut pp̄t eā creditis assentiat . **S**i vō osideres 3̄ . mō obiectū fidei sc̄dm q̄ ē intellect⁹ mot⁹ a voluntate . sic ponit act⁹ fidei credere ī deū . **V**eritas enī p̄ma ad voluntatē refert sc̄dm q̄ habet rōnē finis . **A**d p̄mū ḡ dicēdū q̄ p̄ ista tria nō designāt diuersā act⁹ fidei . sed vnus ⁊ idē act⁹ habens diuersā relationē ad fidī obiectum . **E**t p̄ hoc patet respōsio ad secū dū . **A**d tertiū dō q̄ credere deū nō ouēit infidelibus sub ea rōne qua ponitur actus fidei : **N**ō enī credūt deū eē sub his cōditio nibus quas fides determinat . ⁊ ideo nec vē deum credūt : ga ut ph̄us dic . xi . methaph . **I**n simplicibus d̄fect⁹ cognitiois ē solū ī nō attingendo totalit̄ . **A**d q̄rtum dicendum q̄ sicut supra dictū est voluntas mouet intellectū ⁊ alias vires aīe in finē . ⁊ sc̄d̄ h̄ poīf actus fidei credere in deum .

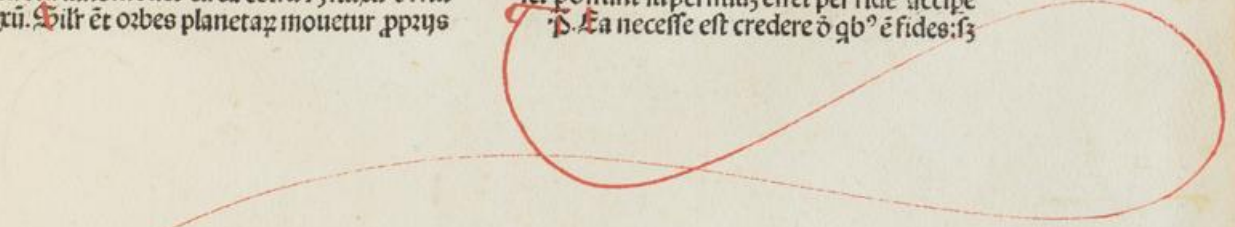
Ad tertium sic poce

Vidē q̄ credere nō sit necessariū ad salutē . **A**d salutē . n . ⁊ p̄fectionē cuiuslibet rei ea sufficere vidēt que oueniūt ei fm suā naturā . sed ea q̄ sunt fidei excedūt naturalem hōis rōnē . cū sunt nō apparētia ut supra dēz ē . ḡ credere n̄ vidē necessariū eē ad salutē . **P**ericulose hō assentit illis in qb⁹ nō pōt iudicare vtz illud qd̄ ei . p̄ponitur sit verum vel falsum secundum illud **Job . i2 .** : **N**ōne auris verba dei iudicat . sed tale iudiciū hō habere non pōt in his q̄ sunt fidei . q̄ re homo nō pōt ea resoluerē in principia p̄ ma p̄ q̄ de oibus iudicam⁹ . ḡ piculosū ē tali bus fidē adhibere . credere ḡ nō ē necessariū ad salutē . **S**alus hōis in deo consistit sc̄dm illud ps̄ . **S**alus aut̄ iustoz a dño s̄ in uisibilia dei p̄ ea q̄ facta sunt intellecta ⁊ sp̄i cūf̄ sempit̄na quoz vt̄ e⁹ et diuinitas . ut d̄r **Rō . p̄ .** que aut̄ sp̄iciūt̄ intellectū nō credūt̄ ē . ḡ nō ē necessariū ad salutē ut hō aliqua credat . **S**z ē qd̄ d̄r **Deb . r .** **S**ine fide ipossibile est placere deo . **R̄ .** dicēdū q̄ ī omnibus naturis ordinatis iuenit̄ q̄ ad p̄ fectionē nature inferioris duo occurrunt **U**nū quidē qd̄ est sc̄d̄z . pp̄m motū . **A**liud autem est quod fm motum superioris nāe : sic aq̄ fm motū pp̄m mouet̄ ad cētrū . s̄z aut̄ motū lune mouet̄ circa cētrū s̄z fluxū ⁊ refluxū . **S**ilr̄ ē orbes planetaz mouetur pp̄rys

motibus ab occidente in orientem . motu at̄ pp̄ry orbis ab oriente in occidentem . **S**ola aut̄ nā rōnal̄ creata habz īmediatū ordinē ad deū . quia ceterē creature nō attingunt ad aliqd̄ v̄se sed solū ad aliqd̄ p̄riculari parti cipātes diuā bonitatē . vel in essendo tantū sicut inaiata . v̄ etiā in viuēdo ⁊ cōḡscendo singularia . sicut plāte ⁊ aialia . **N**ā aut̄ rati onalis īq̄stū cōḡscit v̄sem boni et entis rōnem habz īmediatū ordinē ad vniuersale ef sendi p̄ncipium . **P**erfectio ḡ rational̄ crea ture nō solū cōsistit in eo qd̄ ei cōpetit fm suam nāz sed in eo etiā qd̄ ei attribuit̄ ex q̄ dam sup̄naturali p̄fectione diuine bonitati **U**nde ⁊ supra dictū est q̄ vltima beatitudo hōis consistit in qdam sup̄naturali dei visione ad quā qdem visionē homo p̄tingere nō potest nisi p̄ modū addiscētis a deo doctore se cū dū illud **Job . 6 .** **H**īs qui audit a patre ⁊ didicit vēit̄ ad me . **V**ni⁹ at̄ discipline sit hō particeps nō statī s̄z successiue fm modum sue nate . **H**is aut̄ tal̄ addiscēs oz q̄ credat ad hoc q̄ ad p̄fectā sciētā pueniat . sicut ēt ph̄us dicit q̄ optz addiscētē credere . vnde ad hoc q̄ hō perueniat ad p̄fectā visionē b̄i tudinis perigif̄ q̄ credat deo tāq̄z discipul⁹ magistro docētī . **A**d p̄mū ḡ dicēdum q̄ quia natura hōis dependet a sup̄iori natura ad ei⁹ p̄fectionē n̄ sufficit cognitio nāl̄ s̄z req̄ rit̄ qd̄ā sup̄nāl̄is ut supra dēn ē . **A**d secū dū dicēdū q̄ sicut homo p̄ nāle lumē intel lectus assentit principijs . ita homo v̄tuosus per habitū fidei habet rectū iudicium de his que cōueniūt illi v̄tuti . ⁊ hoc modo etiam plūmē fidei diuini⁹ infusū hōi homo assen tit his q̄ sunt fidei nō aut̄ d̄rys . ⁊ ideo nihil piculi v̄l damnationis uest̄ his q̄ sunt in x̄po ībū ab ip̄o illuminati p̄ fidez . **A**d t̄tū dicē dū q̄ inuisibilia dei altiori mō q̄tū ad plu ra p̄cipit̄ fides q̄ rō nāl̄ ex creaturis ī deū p̄ cedēs . **U**n̄ d̄r **Ecl . 3 .** **P**lūma sup̄ sensū ho mis ostensa sunt tibi .

Ad quartum sic pro

cedit . **V**idē q̄ ea q̄ rōe naturali p̄bari p̄nt nō sic neciuz credere . **I**n opib⁹ . n . dei nihil sup̄fluū iuenit̄ multo min⁹ q̄ ī opib⁹ nate sed ad id qd̄ p̄ unum pōt fieri sup̄flue ap̄ ponit̄ aliud . ḡ ea q̄ p̄ naturale rōnem cogno sci possunt sup̄fluuz esset per fidē accipe **P** . **E**a necesse est credere d̄ qb⁹ ē fides : s̄z

nō ē de eadē scia & fides: ut supra hitum est. cū ḡ scia sit d̄ oib̄ illis que naturali rōe coḡ sci p̄nt. uidet̄ q̄ nō oporteat credere ea que p̄ naturalē rōez pb̄atur. ¶ **P** oia scibilia uidet̄ eē uni^o rōis: si ḡ quedā eoz pponit̄ hōi ut credēda: pari rōe oia hui^o moi necesse eēt credere: B̄ at̄ ē falsū. nō ḡ ea q̄ per naturalem rationē cognosci p̄nt necesse est credere.

Sed contra est. q̄a necesse ē d̄m credere esse u nū & incorporeū: que naturali rōe a phis p̄ bant. ¶ **D**icēdū q̄ necessariū ē hōi accipere p̄ modum fidei nō solum ea q̄ sūt supra rationē: sed et̄ ea que p̄ rōez cognosci p̄nt. & h̄ pp̄ tria. p̄mo quidē ut citius hō ad ueritatē diuine cognitionez pueniat. Scia. n. ad quā pertinz pb̄at̄ deū eē: & alia hui^o moi de deo: ultima hoib^o addiscēda pponit̄ presuppositis mult̄ alijs scis: & sic nō nisi post multū tēpus uite sue hō ad d̄i cognitionē pueniret. 2° ut cognitio d̄i sit color. Multi. n. i studio sciētie pficere n̄ p̄nt: uel pp̄ hebetudinē ingenij uel pp̄ alias occupationes & necessitates temporāl̄ uite: uel et̄ pp̄ torporē ad discēdi q̄ oio dei cognitione fraudarēt̄ nisi proponerēt̄ eis diuina p̄ modū fidei. 3° mō pp̄ certi. uidi nē. **R**ō. n. humana i reb^o diuinis est multū deficiēs: Cui^o signū ē quia p̄bi de rebus hūanis naturali inuestigatione p̄scrutantes i ml̄ ti errauerūt & sibi ip̄is d̄ia sēsūt: ut ḡ eēt idu bitata & certa cognitio apud homies de deo oportuit q̄ diuina eis per modū fidei tradere nē q̄ia deo dicta q̄ mētiri nō p̄t. ¶ **A**d p̄ mū ḡ dicēdū q̄ inuestigatio natural̄ rōis nō sufficit hūano generi ad cognitionē diuinorū etiā que rōe oñdi possūt: & iō nō ē sup̄fluz ut talia credāt̄. ¶ **A**d fm̄ dicēdū q̄ de eodez nō p̄t eē scia & fides apud eūdē: sed id quod ē ab uno scitū p̄t eē ab alio creditū: ut supra dictū ē. ¶ **A**d tertiū dicēdū q̄ si oia scibilia cōueniāt i rōe scie: non tñ cōueniūt i h̄ q̄ eḡ lit̄ er ordinēt̄ ad beatitudinē: & iō nō equalit̄ oia proponit̄: ut credēda.

Ad quintuz sic proce

ditur. Videt̄ q̄ nō teneat̄ hō ad credēdum a liquid̄ explicite. Nullus. n. tenet̄ ad id qd̄ n̄ ē in ei^o p̄tate: s̄ credere aliqd̄ expl̄ cite nō ē i hōis potestate. **D**ī eīz **R**ō. 1°. **D**uo credēt̄ in illū quē n̄ audierūt: quō audiet̄ sic predicāte quō at̄ predicabūt nisi mittāt̄ ḡ credere ali quid̄ explicite homo n̄ tenet̄. ¶ **P**. Sicut p̄

fidem ordinamur in deū: ita et̄ p̄ caritatē. sed ad cōstādū precepta caritatis hō nō tenet̄. sed sufficit sola preparatio animi: sicut p̄z in illo precepto d̄ni qd̄ ponit̄ **M**at̄. 5°. **S**i q̄ percusserit te in una maxilla prebe ei & aliam & i alijs ḡsimilib^o: ut **Aug.** expōit̄ i li^o de fimo ne d̄ni i mōte. ḡ et̄ n̄ tenet̄ hō explicite aliqd̄ credere: s̄ sufficit qd̄ hāt̄ aiuz p̄paratū ad cre dēdū ea q̄ a deo pponit̄. ¶ **P**. Bonū fidei in quadā obediētia ḡsistit s̄z illō **R**ō. p̄. **A**d obediendū fidei in oib^o ḡtib^o: sed ad uirtutē obediētie nō regit̄ q̄ hō aliqua determinata p̄cepta obfuet̄: s̄z sufficit q̄ hāt̄ p̄p̄tū animū ad credēdū fm̄ illud psalmiste. **D**a ratus sum & nō sū turbatus: ut custodiā mā data tua: ḡ uidet̄ q̄ et̄ ad fidē sufficiat q̄ hō habeat̄ p̄p̄tū aiuz ad credēdum ea que ei diuinitus proponi p̄nt: absq̄z hoc q̄ explicite aliquid̄ credat. ¶ **S**ed 3° est quod d̄r ad **Deb.** 11°. **A**ccedēt̄ ad deū oī credere: quia ē & q̄ inq̄rēt̄ib^o se remunerator ē. ¶ **R**. dicē dum q̄ precepta legis que hō tenetur imple re dāt̄ d̄ actib^o v̄tutū qui sūt via pueniendi ad salutem. **A**ctus at̄ v̄tutis sicut d̄ dictū est sumit̄ fm̄ habitudinē habit^o ad obiectū: s̄z i ob̄o cuiuslibet v̄tutis duo p̄nt considerari. s. id qd̄ proprie & p̄ se ob̄m v̄tutis qd̄ necessari uz ē i oī actu v̄tutū. & itez qd̄ ē p̄ accūs siue cō sequēter se habet ad p̄p̄riam rōez obiectū: si cut ad ob̄m fortitudis p̄p̄rie & per se perti net sustinere pericula mori & aggredi hostē cū periculo pp̄ bonū: sed q̄ homo armef̄ ul̄ ense p̄cutiat i bello iusto: aut aliqd̄ hui^o smōs faciat: reducit̄ qd̄ ad ob̄m fortitudis: s̄z p̄ ac cidēs. **D**eterminatio ḡ v̄tutis act^o ad p̄p̄riū: & p̄ se ob̄m v̄tutū ē sub necessitate p̄cepti: sicut & ipe uirtutū act^o: sed determinatio act^o uirtutis ad ea q̄ accidēt̄ tal̄: ul̄ secundario se hāt̄ ad p̄p̄riū & per se uirtutis obiectū nō cadunt sub necessitate p̄cepti: nisi pro loco & tempo re. **D**icēdū ē ḡ q̄ fidei ob̄m p̄ se id quod hō beatus efficitur: ut supra dictum est. per acci dēs aut̄ aut̄ secundario se hāt̄ ad obiectum uirtutis omia que in sacra scriptura diuinus tradita continentur: sicut q̄ abraham habu it duos filios. q̄ **Dauid** fuit filius **Isai**: & alia huiusmodi. **Q**uātū ergo ad prima credibilia que sūt articuli fidei & tenetur homo explici te credere sicut & tenetur habere fides. **D**icētz aut̄ ad alia credibilia non tenet̄ homo expli cite credere: sed solū implicite: ul̄ i p̄paratiōe

animi in q̄tū parat' ē credē quicqd̄ diuina scriptura continet. s; tūc solū hui' mōi tenetur explicite credere q̄si B ei cōstitit i' doctrina fidei contineri. ¶ Ad p̄mū q̄ dīcēdū q' si i potestate hoīs eē dicat aliqd̄ exclusio auxili o gratie. sic ad mltā tenet homo ad' que nō potest sine grā reparante: sicut ad diligēdū deum z p̄ximū. z similit' ad credēdū articulos fidei. sed tamē hoc pōt homo cū auxilio gratie. qd̄ qdē auxiliū q̄buscūq; dīnitus dat. misericordit' dat: q̄bus aut nō dat ex iusticia nō dat in penā p̄cedentis peccati et saltem original' peccati. ut Aug' dic in li' d̄ correctione z grā. ¶ Ad secūdū dīcēdū q' homo tenet ad determinate diligēdū ea diligibilia q̄ sūt p̄p̄e z p̄ se caritatis obiecta. s; deus z p̄ximus s; obiectio p̄cedit d̄ illis p̄cepti caritatis q̄ q̄si cōnter p̄tinet ad obiectū caritatis. ¶ Ad t̄tū dīcēdū q' virt' obedientie p̄p̄ie in volūtate cōsistit. z ideo ad actū obedientie sufficit p̄mptitudo volūtatis subiecta p̄cipienti q̄ est p̄p̄e z p̄ se obm obedientie. s; h̄ p̄ceptū v' illud' p̄ accūs ul' cōnt' se h̄nt ad p̄p̄ium z p̄ se obm obedientie.

Ad sextus sic procedit.

¶ Uides q' equalit' oēs tenent ad habēdū fidem explicitā. Ad ea enī q̄ sūt d̄ necessitate salutis oēs tenentur. sicut p̄ d̄ p̄ceptis caritatis. sed explicatio credēdoz ē de necessitate salutis ut d̄m ē. q̄ oēs eq̄lit' tenent ad explicite credēdū. ¶ Nullus debz ex aminari d̄ eo qd̄ explicite credere nō vidēt sed q̄si simplices examināt de mimis articulis fidei. q̄ oēs tenent explicite oīa credēt. ¶ Si mīores non tenent habere fidem explicitā s; solū implicitā. oportet q' habeant fidē implicitā i fide maiorū. s; h̄ videtur piculosū: q̄a possit contingere q' illi maiores erraret. q̄ videt q' mīores etiā debeāt habere fidē explicitā. sic q̄ oēs equalit' tenent ad explicite credēdū. ¶ Sed d̄ ē qd̄ d̄r Job p̄. q' boues arabāt z asine pascebāt iuxta eos q̄a videlicet mīores q̄ signātur per asinos debēt i credēdis adhēre maiorib' q̄ p̄ boues signant. ut Greg' expōit i 2° moral'. ¶ dīcēdū q' explicatio credēdoz fit p̄ reuelationē diuinā. ¶ Credibilia. n. nālem rōnē ex cedunt. reuelatio aut̄ dīna ordine quodā ad inferiores p̄uenit p̄ superiores. sic ad hoies p̄ āgelos. z ad inferiores āgelos p̄ superiores. ut

p̄p̄ Dyō. in cele. ierar. ¶ Et iō pari rōne explicatio fidei oq; p̄ueniat ad inferiores hoies p̄ maiores. z iō sic superiores angeli q̄ inferior res illumināt habēt pleniorē noticiā de r̄b' diuinis q̄ inferiores. ut dicit Dyō. i2^o ca. cele. ierar. ita etiā maiores hoies ad quos p̄tinz alios erudire tenēt habere pleniorē noticiā de credendis z magis explicite credere. ¶ Ad p̄mū q̄ dīcēdū q' explicatio credēdoz nō eq̄lit' q̄tū ad oēs ē de necessitate salutis q̄a plura tenent explicite credere maiores qui h̄nt officiū alios instruendi q̄ aly. ¶ Ad secūdū dīcēdū q' simplices nō sūt examinādi d̄ subtilitatib' fidei nisi q̄si habet suspitio q' sint ab hereticis d̄p̄uati. q̄ in his q̄ ad s̄bilitatē fidei p̄tinet solēt fidē simpliciū de p̄uare. si t̄n inueniūt nō p̄tinacit' p̄uerse doctrine adherere. si in t̄ibus ex simplicitate deficiāt n̄ eis imputat. ¶ Ad t̄tū dīcēdū q' mīores n̄ h̄nt fidē implicitā i fide maiorū nisi q̄te' maiores adherēt doctrine dīne. ¶ Uñ z a pls dīc p̄ ad Cor. 4°. Imitatores mei estote sic z ego xpi. vñ h̄uana cōgnitio n̄ sit r̄gula fidei s; vītas dīna a q̄ si aliq' maiorū d̄ficiāt nō p̄iudicat fidei simpliciū q̄ eos rectā fidē habere credūt. nisi p̄tinacit' eoz errozib' i p̄ticulari adherēt d̄ vniuersal' ecclie fidē que nō pōt deficere d̄no dicēte Luc. i2^o. Ego pro te rogavi Petre ut nō d̄ficiat fides tua.

Ad septimus sic procedit.

¶ Uides q' credere explicite mysterium xpi nō sit d̄ necessitate salutis apud oēs. Nō enī tenent hō explicite credē ea q̄ āgeli iqrāt q̄a explicatio fidei fit p̄ reuelationē dīnā q̄ p̄icit ad hoies mediantib' āgelis ut d̄m est. sed etiā angeli incarnationis mysteriū ignorauerūt. vñ q̄rāt i psalmo. Quis ē iste rex glorie? Et Ysa 4°. Quis ē iste q̄ veit d̄ edom. ut Dyō exponit 7° ca. cele. ierar. q̄ ad credēdū explicite mysteriū incarnationis. hoies nō tenebāt. ¶ Cōstat beatū Johēz baptistā de maiorib' fuisse z p̄p̄iq̄simū xpo d̄ q̄ d̄ns dīc Mat. xi. Ant̄ natos mulierū null' maior eo surxerit: s; Johes baptista nō vidēt xpi mysteriū explicite cognouisse. cum a xpo q̄sērit. Tu es q̄ vētur' es. an alium expectam'. ut h̄r Mat. xi. q̄ nō tenebātur etiā maiores ad h̄ndū explicitā fidē de xpo. ¶ Mlti gētiliū adepti sunt salutem per mysterium angelorū. ut dicit Dyō 9° ca.

celestia. sed gentiles non habuerunt fidem de christo nec explicitam nec implicitam: ut uidetur: quia nulla eius reuelatio facta fuit. quod uidetur quod credere explicitum christi mysterium non fuerit omnibus necessarium ad salutem. **S**ed est quod Augustinus dicit in libro de correctioe et gratia. Illa fides sana est qua credimus nullum hominem siue maioris siue parue etatis liberari a tragico mortis: et obligatione peccati nisi per unum mediatorem dei et hominem iesum christum. **R**espondeo dicendum quod sicut est dictum est. illud proprie et per se pertinet ad obiectum fidei: per quod homo beatitudinem consequitur. **U**t autem hominibus ueniendi ad beatitudinem est mysterium incarnationis et passionis christi. **D**icit enim actus. 4. Non est aliud nomen datum hominibus: in quo oporteat nos saluos fieri. et ideo mysterium incarnationis christi aliquando oportuit omnibus tempore esse creditum apud omnes. diuersimode tamen secundum diuersitatem temporis et personarum. **N**am ante statum peccati homo habuit explicitam fidem de christi incarnatione sed quod ordinabatur ad assumptionem glorie: non autem secundum quod ordinabatur ad liberationem a peccato per passionem et resurrectionem: quia homo non fuit prescius peccati futuri. **U**idetur autem incarnationis christi prescius fuisse per hoc quod dixit. **P**ropter hoc filius hominis et mater: et adheret uxori sue: ut habetur Genesim 2. **E**t hoc apostolus ad Ephesios 5. dicit sacramentum magni esse in christo et ecclesia: quod quidem sacramentum non est credibile primis hominibus ignorasse. **P**ost peccatum autem fuit explicitum creditum mysterium christi: non solum quantum ad incarnationem: sed et quantum ad passionem et resurrectionem: quibus humanum genus a peccato et morte liberatur: aliter enim non figurasset christi passionem quibusdam sacrificiis et ante legem et sub lege: quorum quidem sacrificiorum signatum explicitum maiores cognoscebant. minores autem sub uelamine illorum sacrificiorum credentes ea diuinitus esse disposita de christo uenturo quodammodo habebant uelata cognitionem: et sic supra dictum est ea que ad mysteria christi pertinent: tanto difficilius cognouerunt: quanto a christo remotiores fuerunt: et tanto facilius cognouerunt: quanto christo propinquiores fuerunt. **P**ost tempus autem gratie reuelate tam maiores quam minores tenent habere fidem explicitam de mysteriis christi precipue quantum ad ea que communiter in ecclesia solennizantur et publice proponuntur sicut sunt articuli incarnationis: de quibus sancti dicitur est. **A**lii autem subtilis considerationes circa incarnationis articulos tenent aliqui magister minus explicitum credere secundum quod conuenit statui et officio u-

nus cuiusque. **A**d primum quod dicitur quod angelos non omnino latuit mysterium regni dei: sic Augustinus dicit super Genesim. ad litteram. quosdam tamen rationes habet mysterium perfectius cognouerunt christo reuelate. **A**d secundum dicitur quod Iohannes baptista ad aduentum christi in carne non quasiuit quasi habere gratiam cum ipse habet expresse confessus fuerit dicens: Ego uidi et testimonium perhibui quia hoc est filius dei ut habetur Iohannes 5. **U**t non dixit: tu es qui uenisti: sed tu qui uenturus es. quoniam de futuro non de preterito. **S**ilicet non est credendum quod ignorauerit eum ad passionem uenturam. **I**pse enim dixerat: Ecce agnus dei qui tollit peccata mundi preueniens eius immolationem futuram. **E**t cum habet propheta alij etiam non cognouerunt sed ante prederunt: sic precipue patet Ysaia 53. **P**ro testis ergo dicit sic Gregorius dicit quod ingenuus ignorans an ad infernum eum in propria persona descenderet. **S**ciebat autem quod uerum passionis eius extendenda erat usque ad eos qui in libro detinebantur: sed illud Zacharias 9. **T**u quasi sanguine testi tui emisisti uinctos in lacu in quo non est aqua: nec habet tenebas explicitum credere ante eum impletum quod per ipsum deberet descendere. **U**t potest dici sicut Ambrosius dicit super Lucam. quod non ignorauit ex dubitatione seu ingratiatate sed magister ex pietate. **U**t potest dici sicut Crisostomus dicit quod non ignorauit quia ipse ignoraret: sed ut per christum satisficeret eius discipulus. unde et christus ad discipulorum instructionem tradidit signa operum ostendens. **A**d tertium dicitur quod multis gentitibus facta fuit reuelatio de christo ut patet per ea que prederunt. **N**am Iob 2. dicitur Scio quod redemptor meus uenit. **S**ibilla etiam preueniens quidam de christo ut Augustinus dicit Inuenit etiam in historiis romanorum quod tempore Constantini augusti et Helene matris eius inuentum fuit quoddam sepulchrum in quo iacebat homo aurea laminata hinc in pectore in quo scriptum erat: christus nascetur ex uirgine: et ego credo in eum. **D**icitur Helene et Constantini temporibus iteque me uidebis. **S**ic tamen saluari fuerunt in quibus reuelatio non fuit facta: non fuerunt saluari absque fide mediatoris. quia et si non habuerunt fidem explicitam: habuerunt tamen fidem implicitam in diuina prouidentia credentes deum esse liberatorem hominum secundum modos sibi placitos: et secundum quod aliquibus ueritatem cognoscentibus spiritus reuelasset secundum illud Iob 35. **Q**ui docet nos super iumenta terre.

Ad octauum sic proceditur uidetur quod credere trinitatem explicitum non fuerit de necessitate salutis. **D**icit enim apostolus ad Hebreos 11. credere est

accedente ad deū: quia ē. ⁊ quia inq̄rētib⁹ se remunerator ē: s; h̄ p̄ credi absq; fide trinitatis. q̄ n̄ oportebat explicite fidē de trinitate h̄re. ¶ **S.** Dñs dicit Job. i. 7. **P̄** manifestaui nom̄ tuū hoib⁹: qd̄ exponēs Aug. dicit. n̄ id̄ nomē tuū q̄ uocaris de⁹. sed quo uocaris p̄r meus. ⁊ postea subdit ē. In h̄ q̄ deus se cit̄ hūc mūdū notū in omnib⁹ gētib⁹ in h̄ q̄ n̄ ē cū dys falsis colēd⁹ not⁹ i iudea de⁹. In h̄ uero q̄ p̄r ē hui⁹ xpi per quē tollit peccata mūdi h̄ nomē ei⁹ pri⁹ occultū: nūc māifesta uit eis. ḡ añ xpi aduētū nō erat cognitū q̄ in diuinitate eēt paternitas ⁊ filiatio: nō ḡ trinitas explicite credebaf. ¶ **P̄** illud tenemur explicite credere i dō qd̄ est beatitudis obm̄ sed obm̄ beatitudis ē bonitas sūma q̄ pōt̄ intelligi in dō ēt sine personarū distinctione: ḡ nō fuit neciūz explicite credere trinitatē. ¶ **P̄** 3 ē q̄ i ueteri testō multiplicat̄ exp̄ssa est trinitas psonarū sic statim i p̄n: Bene. dicit̄ ad exp̄pressionē trinitatis. **F**aciam⁹ hoīez ad imaginē ⁊ similitudinē nr̄az: ḡ a prin⁹ de necessitate salutis fuit credere trinitatē. ¶ **P̄** dicēdū q̄ mysteriū xpi explicite credi nō pōt̄ sine fide trinitatis: q̄ i mysterio xpi h̄ continetur q̄ filius dei carnē assūperit: q̄ p̄ gr̄az spūs sc̄i mūdū renouauerit: ⁊ itez q̄ de spū sc̄o conceptus fuerit: ⁊ id̄ eodē mō quo mysterium xpi añ xpi fuit explicite creditū a maioribus ip̄licite at̄ ⁊ q̄ obūbrata a minorib⁹: ita ē ⁊ mysteriū trinitatis. Et id̄ ē post tēp⁹ gr̄e diuulgate tenēt̄ ōs ad explicite credēdū mysteriū trinitatis. ⁊ ōs q̄ renascūt̄ i xpo h̄ ad ip̄scūt̄ p̄ inuocationē trinitatis. fm̄ illō math̄i ult. **S**ūtes docete ōs gētes: baptizātes eos in noīe p̄ris ⁊ filii ⁊ spūs sc̄i. Ad primū ḡ dicēdū q̄ illa duo explicite credere de deo oī tpe et q̄ ad ōs neciūm fuit: n̄ tñ ē sufficiēs oī tpe ⁊ q̄ ad ōs. ¶ **A**d secūdū dicēdū q̄ a te christi aduētū fides trinitatis erat occulta in fide maior sed per christū manifestata est mūdo per ap̄s. Ad t̄riū dicēdū q̄ sūma bonitas dei fm̄ modū q̄ nūc intelligitur per effectus pōt̄ intelligi absq; trinitate psonarū: s; fm̄ q̄ itelligit̄ i se ipsa put̄ uidet̄ a beatis: n̄ pōt̄ itelligi sine trinitate psonarū. ⁊ itez ip̄a uisio psonarū dinarū pduc̄ nos ad beatitudiēz.

Ad nonum sic procedit. Uidet̄ q̄ creder̄ n̄ sit meritoriū. Principiū. n. merēdi ē caritas: ut s̄ dictū ē. s; fidei

ē p̄bula ad caritatē sicut ⁊ nā ḡ sicut actus nature nō est meritori⁹: q̄a naturalib⁹ nō meremur ḡ nec act⁹ fidei. ¶ **P̄** Crederē mediū ē i ter opinari ⁊ scire uel cōsiderare scita: sed cōsideratio scie n̄ est meritoria: s; n̄ at̄ nec opiniō: ḡ ēt neq; credere ē meritoriū. ¶ **P̄** Ille q̄ assēt̄ alicui rei credēdo aut h̄z cām sufficiēter iducētē ip̄z ad credēdū: aut nō. Si h̄z sufficiētiēs iductiū ad credēdū: n̄ uidet̄ h̄ ei eē meritoriū: q̄a nō ē ei iā libez credere: ⁊ non credere. Si at̄ nō h̄z sufficiētiēs iductiū ad credēdū: leuitat̄ ē creder̄. fm̄ illud Eccl. 8. Qui cito credit leuis ē corde. Et sic nō uidet̄ esse meritoriū. ḡ credere nullo mō ē meritoriū: s; 3 ē qd̄ dicit̄ ad Heb. xi. q̄ sc̄i per fidē adepti sūt repromissiones: qd̄ nō eēt nisi credendo mereret̄: ḡ credere est meritoriū. ¶ **P̄** dicēdū q̄ sicut supra dictū ē actus nr̄i sūt meritorij i q̄tū pcedūt̄ ex libero arbitrio moto a dō p̄ gr̄az. Unde oīs act⁹ hūan⁹ q̄ subicit̄ libero arbitrio si sit relat⁹ i dōm pōt̄ meritorius esse. Ip̄s at̄ credere ē act⁹ intellectus assēt̄iētis uitati dīne ex ip̄io uolūtatis a deo mote p̄ gr̄az: ⁊ sic subiacet libero arbitrio i ordie ad deū. Unde act⁹ fidei pōt̄ esse meritoriū.

Ad primū ḡ dicēdū q̄ nā oparat̄ ad caritatē q̄ ē merēdi p̄cipiū sicut mā ad formā fides at̄ oparat̄ ad caritatē sicut dispositio p̄cedens ultimā formā. Manifestū ē aut̄ q̄ subm̄ vel mā nō pōt̄ agē nisi uirtute sofe. neq; etiāz dispositio p̄cedēs añq; sofa adueniat. s; postq; sofa aduenit. tā subm̄ q̄z dispō p̄cedēs agit i uirtute sofe q̄ ē p̄ncipale agēdi p̄ncipiū. sic calor ignis agit i uirtute sofe s̄balis. Sic ergo neq; nā neq; fides sine caritate p̄nt̄ pducē actū meritoriū. sed caritate supueniente act⁹ fidei sit meritori⁹ p̄ caritatē. sic ⁊ act⁹ nē ⁊ natural̄ liberi arbitrij.

Ad secūdū dicēdū q̄ in scia duo possunt cōsiderari. s. ip̄e assensus scientis ad rem scitā. ⁊ cōsideratio rei scite. Assensus aut̄ scie nō subicit̄ libero arbitrio q̄a scie cogit̄ ad assentiendum p̄ effectiā demonstrationis. ⁊ id̄ assensus scientie non est meritori⁹. Sed cōsideratio actual̄ rei scite subiacet libero arbitrio. Est. n. i potestate hoīs cōsiderare uel nō cōsiderare. ⁊ id̄ cōsideratio scientie pōt̄ eē meritoria si referatur ad finē caritatis. i. ad honorē dei ul̄ utilitatē pximi. sed in fide vtrūq; subiacet libero arbitrio. ⁊ id̄ q̄tū ad vtrūq; act⁹ fidei p̄t̄ eē meritori⁹. s; opinio nō habet firmum assensūz

docamus sic procedit

